

[MOTTAKERNAVN]

[ADRESSE]

[POSTNR] [POSTSTED]

Trondheim, 27.04.2021

Deres ref.:
[REF]

Vår ref. (bes oppgitt ved svar):
2021/4895

Saksbehandler:
Kjell Vidar Seljevoll

Kvote for betinget skadefelling av ulv - mai 2021 - hele landet

Vedtak

Miljødirektoratet gir Statsforvalterne myndighet til å iverksette skadefellingstillatelser på inntil 5 ulver for perioden 3. mai 2021 til og med 31. mai 2021. Tillatelsene gjelder i hele landet unntatt ulvesonen. Vedtak om iverksetting av skadefelling og informasjon om felling av ulv, skal uten unødig opphold registreres på henholdsvis Miljøvedtaksregisteret og i Rovbase. Det skal stilles krav om rapportering for alle fellingsforsøk. Betingede skadefellingstillatelser kan iverksettes i flere områder samtidig.

Vedtaket er fattet med hjemmel i Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold (naturmangfoldloven) § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3.

Krav til rapportering

Før Statsforvalteren fatter vedtak eller av eget tiltak iverksetter felling, jf. rovviltforskriften § 9, må Statsforvalteren forvise seg om at iverksettelsen skjer innenfor den samlede kvote for landet på 5 ulv. Alle enkeltvedtak angående felling, dvs. både tillatelser og avslag, skal registreres i Miljøvedtaksregisteret av den som fatter vedtaket. Dette skal gjøres umiddelbart etter at vedtaket er fattet. Eventuelle fellinger skal uten opphold registreres i Rovbase.

For å få mer informasjon om hva som skiller fellingsforsøk der fellingslagene lykkes, fra fellingsforsøkene der de ikke lykkes, er det fra og med 2019 etablert en egen rapporteringsløsning. Ved iverksetting av tillatelser etter dette vedtaket skal det stilles krav om at det blir lagt inn rapport for det enkelte fellingsforsøk i denne løsningen. Lenke til rapporteringen er å finne på det aktuelle fellingsvedtaket på www.miljøvedtak.no.

All felling på lisensfelling og skadefelling, samt annen menneskeskapt avgang av ulv utenfor ulvesonen etter dato for dette vedtaket skal belastes kvoten.

Generelt

De regionale rovviltnemndene er gitt myndighet til å fatte vedtak om kvoter for betinget skadefelling når bestandene ligger over de regionale bestandsmålene for hver enkelt art i regionene. Kvoten fastsettes som antall enkeltindivider som kan felles innenfor regionene i perioden fra 1. juni til og med 15. februar.

Miljødirektoratet har myndighet til å fatte vedtak om alle former for felling av ulv etter eget tiltak eller søknad jf. rovviltforskriften § 13. Myndigheten gjelder hele året. I perioden fra 16. februar til og med 31. mai er det i utgangspunktet kun Miljødirektoratet som har myndighet til å vedta felling av ulv. Det er alltid et vilkår at felling ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut ifra prinsippet om en geografiskdifferensiert forvaltning, jf. rovviltforskriften § 1 og § 6.

Miljødirektoratet har med bakgrunn i dagens situasjon vurdert at det er hensiktsmessig at myndigheten til å iverksette skadefelling av ulv for områdene utenfor ulvesonen delegeres til Statsforvalterne for perioden fra og med 3. mai og frem til og med 31. mai 2021. Myndigheten til å vurder felling av ulv delegeres i form av vedtak om en betinget kvote som gir Statsforvalterne anledning til å iverksette felling, etter en konkret vurdering av situasjon jf. rovviltforskriften § 9.

Lovgrunnlaget

Det rettslige grunnlaget for vedtaket er Lov 19. juni 2009 nr. 100 om forvaltning av naturens mangfold § 18 første ledd b) og § 77, jf. forskrift 18. mars 2005 nr. 242 om forvaltning av rovvilt (rovviltforskriften) § 13, jf. §§ 1 og 3.

Naturmangfoldloven § 18 (annet uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk etter vurdering av myndighetene):

Kongen kan ved forskrift eller ved enkeltvedtak tillate uttak av vilt og lakse- og innlandsfisk (...) b) for å avverge skade på avling, husdyr, tamrein, skog, fisk vann eller annen eiendom, Vedtak etter første ledd bokstav a til f kan bare treffes hvis uttaket ikke truer bestandens overlevelse og formålet ikke kan nås på annen tilfredsstillende måte.

Rovviltforskriften § 1 (Formål):

Formålet med denne forskrift er å sikre en bærekraftig forvaltning av gaupe, jerv, bjørn, ulv og kongeørn. Innenfor en slik ramme skal forvaltningen også ivareta hensyn til næringsutøvelse og andre samfunnsinteresser. Forvaltningen skal være differensiert slik at hensynet til ulike interesser vektlegges forskjellig i ulike områder og for de ulike rovviltarter.

Forskriften skal sikre en forvaltning som vektlegger forutsigbarhet og lokal medvirkning.

Rovviltforskriften § 3 (Nasjonale bestandsmål og bestandsovervåking):

I Norge skal det årlig være 65 ynglinger av gaupe, 39 ynglinger av jerv og 13 ynglinger av bjørn. Det skal være 4–6 årlige ynglinger av ulv. 3 av disse skal ha skjedd i revir som i sin helhet ligger i Norge. Ynglinger utenfor ulvesonen skal medregnes. Der en del av reviret ligger i Sverige skal en yngling medregnes med en faktor på 0,5.

Nasjonalt overvåkingsprogram for rovvilt skal gi data om status og utvikling i rovviltbestandene,

herunder også beskrive det antall årlige ynglinger som er dokumentert i regionene. Metodikk, datagrunnlag og resultater skal være offentlig tilgjengelig.

Roviltforskriften § 13 (Miljødirektoratets myndighet til å fatte vedtak om felling og jakt):
Miljødirektoratet kan fatte vedtak om skadefelling, kvote for betinget skadefelling, kvote for lisensfelling av gaupe, jerv, bjørn og ulv eller kvotejakt på gaupe av eget tiltak eller etter søknad. Direktoratet kan fatte slike vedtak også der bestanden ligger under det fastsatte bestandsmålet for en region eller for landet. Det er et vilkår at slik felling eller jakt ikke er skadelig for bestandens overlevelse. Dessuten er det et vilkår at det ikke finnes annen tilfredsstillende løsning ut fra prinsippet om en geografisk differensiert forvaltning, jf. forskriften § 1 og § 6. (...)

Det vises også til St.meld. nr. 15 (2003-2004) Rovvilt i norsk natur og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. S. nr. 174 (2003-2004) og Meld. St. 21 (2015-2016) Ulv i norsk natur og Stortingets behandling av denne, jf. Innst. 330 S (2015-2016). Lisensfellingsperioden er fra og med 2019 endret slik at lisensfelling varer fram til og med 31. mai. Dette for å gi en økt mulighet for å felle ulv på lisensfelling i forkant av beitesesongen. Departementet har dermed framhevet lisensfelling som en foretrukket reguleringsform i denne perioden. Samtidig kan det etter direktoratets vurdering oppstå situasjoner der skadefelling kan være aktuelt og Statsforvalterne bes om å gjøre konkrete vurdering av dette forholdet ved behandling av den enkelte situasjon.

Prinsipper for offentlig beslutningstaking:

Naturmangfoldlovens formålsbestemmelse (§ 1) lyder:

Lovens formål er at naturen med dens biologiske, landskapsmessige og geologiske mangfold og økologiske prosesser tas vare på ved bærekraftig bruk og vern, også slik at den gir grunnlag for menneskenes virksomhet, kultur, helse og trivsel, nå og i fremtiden, også som grunnlag for samisk kultur.

Etter naturmangfoldloven § 5 er det et mål at artene og deres genetiske mangfold ivaretas på lang sikt og at artene forekommer i levedyktige bestander i sine naturlige utbredelsesområder. Tiltak etter naturmangfoldloven skal imidlertid avveies mot andre viktige samfunnsinteresser, jf. § 14. En slik avveining skal ikke medføre at målet i § 5 fravikes, men at tiltaket vil kunne medføre at målet i § 5 nås på en annen måte eller i et annet tempo enn hvis naturmangfoldet hadde vært det eneste hensynet å ta, jf. prinsippet om en geografisk differensiert roviltforvaltning.

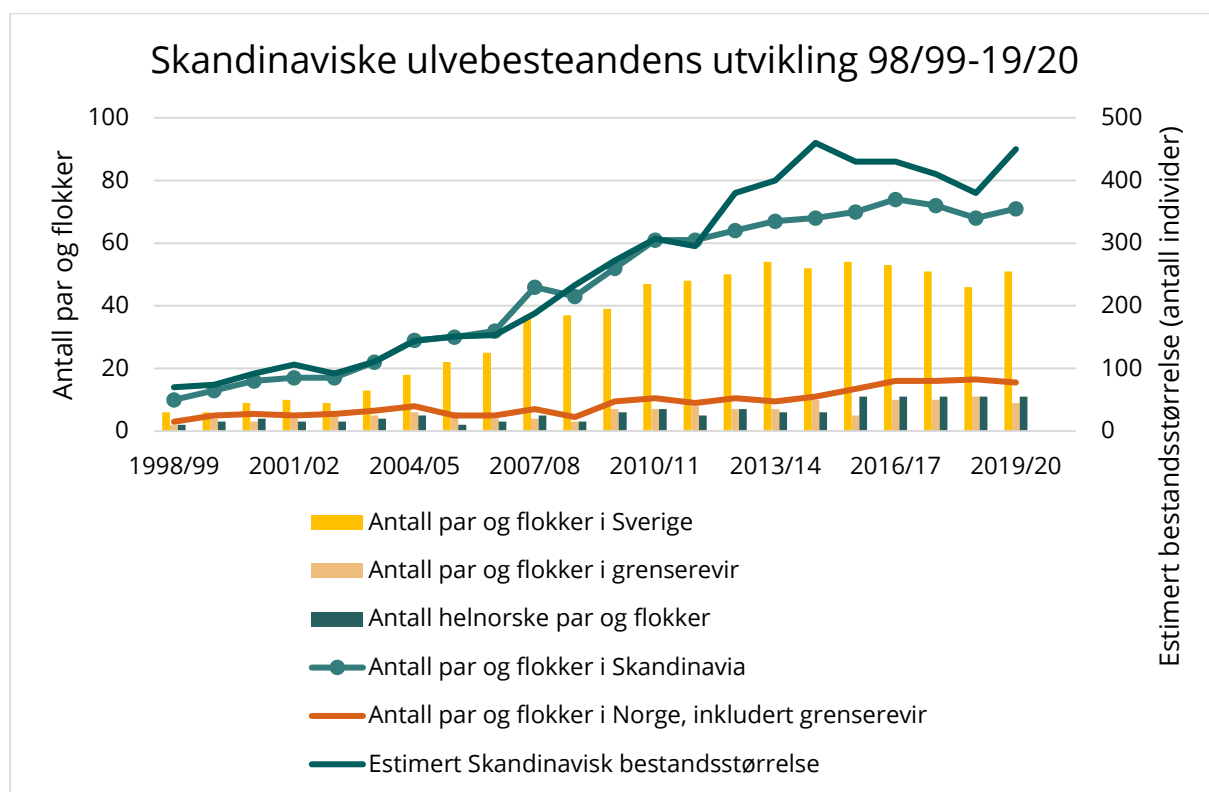
Etter naturmangfoldloven § 7 skal prinsippene i lovens §§ 8 til 12 legges til grunn som retningslinjer ved utøving av offentlig myndighet.

Miljødirektoratet legger til grunn at dette vedtaket blant annet bygger på kunnskap om ulvens bestandssituasjon. Utgangspunktet for beslutninger som kan påvirke naturmangfoldet er at beslutningsgrunnlaget skal være best mulig, jf. naturmangfoldloven § 8. Miljødirektoratet vil i den forbindelse vise til beskrivelsen av bestandssituasjonen til ulv i dette vedtaket, samt til beskrivelsen av det Nasjonale overvåkingsprogrammet for rovilt i kommentarene til roviltforskriften § 3. Førre-var-prinsippet kommer til anvendelse i situasjoner hvor man ikke har slik tilstrekkelig kunnskap, jf. naturmangfoldloven § 9.

Vurdering av bestandssituasjon

Rovdata rapporterer årlig i samarbeid med Viltskadecenter i Sverige og Høgskolen i Innlandet, om bestandssituasjon for ulv i Skandinavia, figur 1. Det foreligger enda ikke bestandsstatusrapport for ulv i Skandinavia i 2020/2021. Dette vil bli rapportert i løpet av juni 2021.

Det er ikke rapportert endelige data etter sporingssesongen 2020/2021 enda, men Rovdata har 23. mars 2021 publisert en foreløpig statusrapport for ulv i Norge for vinteren 2020/2021. Rapporten viser til at det i perioden 1. oktober 2020 – 15. mars 2021, er dokumentert fem valpekull i helnorske revir, seks valpekull i grenserevir, og ett valpekull der det fortsatt gjenstår å avklare om de har tilhold på begge sider av riksgrensen eller om det er helnorsk. Alle de 12 valpekullene med tilhold helt eller delvis i Norge er registrert innenfor norsk ulvesone. Videre fremgår det av den foreløpige rapporten at det er påvist totalt 106 - 108 ulver i Norge, hvorav 24 ulver er registrert døde. To av de helnorske kullene er felt under lisensfelling, Aurskog og Kynna.

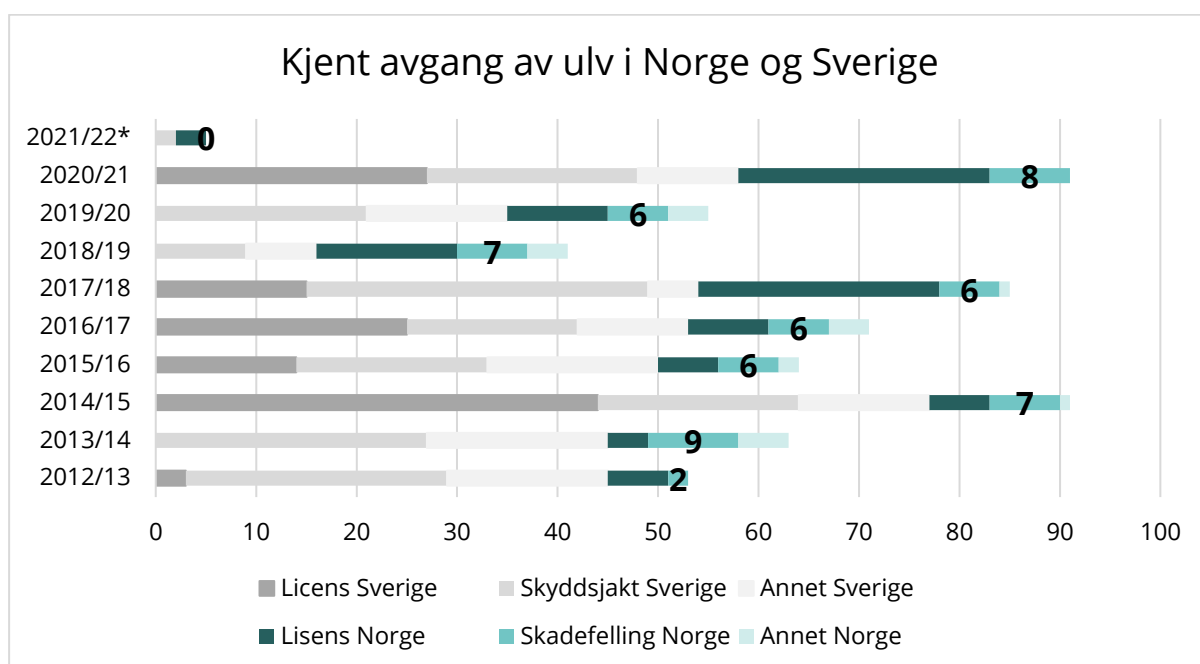
Figur 1. Utviklingen i ulvebestanden i Skandinavia og Norge, for perioden 1998/99 til og med 2019/20.

Utbredelsen av ulv i Norge er konsentrert til fylkene med ulvesone, dvs. Innlandet og Oslo og Viken. Kun to ulver er registrert med DNA utenfor disse fylkene, den siste vinter jf. foreløpig rapport fra Rovdata 23. mars. Dette gjelder ett individ i hvert av fylkene Rogaland og Vestland. Begge disse er ulvene er registrert felt på skadefelling i løpet av overvåkningssesongen. Det er gjort flere registreringer av ulv utenfor vedtatt ulvesone innenfor fylkene Innlandet og Viken.

Det er kjent at ungulv kan utvandre fra føderevir på vår/forsommer, og dette kan etter direktoratets vurdering medføre at det kan oppstå situasjoner som gir grunnlag for å tillate skadefelling i perioden vi nå går inn mot.

Avgang av ulv

Total kjent avgang av ulv for jaktåret 2020/2021 er 33 ulv i Norge og 58 i Sverige, noe som er en betydelig større avgang enn det som har vært tilfelle de siste sesongene (figur 2). Økningen i kjent avgang det siste jaktåret skyldes i hovedsak, at det har blitt åpnet for lisensjakt i Sverige vinteren 2020/2021, noe som ikke har vært tilfelle de foregående årene. Også på norsk side har flere dyr blitt tatt ut på lisensfelling i løpet av jaktåret 2020/2021, enn hva som har vært tilfelle de foregående årene. Det er for inneværende jaktår 2021/2022 (etter 1. april) foreløpig registrert avgang av fem ulver, tre dyr er felt på lisensfelling i Norge og to dyr er felt på skydds jakt i Sverige.

Figur 2 Kjent avgang av ulv i Norge og Sverige, for jaktårene (1. april – 31. mars) fra og med 2012/2013 og frem til 23. april 2021. *foreløpige data for inneværende jaktår 2021/2022.

Det har årlig blitt felt ulv på skadefelling i Norge og de siste årene har omfanget vært mellom 2-9 individer per jaktår (1. april til og med 31. mars).

Genetisk verdifulle individer

Miljødirektoratet viser til avtalen mellom Klima- og miljødepartementet og Miljødepartementet i Sverige av august 2011 om forvaltning av genetisk verdifulle individer. Det kan ikke forutsettes at ethvert genetisk verdifullt individ i populasjonen kan identifiseres til enhver tid, for eksempel ved akutte skader på sau og tamrein på sommeren, eller i områder uten snødekke. Det skal likevel, så langt det er mulig, gjennomføres forsøk på innsamling av prøve for identifisering av genetisk status før det fattes vedtak om felling. Vi viser for øvrig til brev fra Klima- og miljødepartementet 24. april 2018 og vårt brev av 21. mai 2018.

Vurdering av skadepotensialet

I 2020 ble det erstattet 1409 sau og lam som drept av ulv i Norge, noe som utgjorde 9,6 % av det totale skadeomfanget på sau som ble erstattet som tapt til fredet rovvilt. Tapene fordeler seg svært ujevnt og er preget av at enkelte individer av ulv som tar seg inn i beiteområder for sau kan medføre betydelig skade. Hoveddelene av tapene skjer utenfor ulvesonen og det er streifende enkeltindivider av ulv som forårsaker det meste av tapet.

Andelen ulveskader på tamrein har over år vært relativt lavt, for reindriftsår 2019/2020 er det erstattet 134 rein som drept av ulv, hvorav 73 i Nord-Trøndelag reinbeiteområde og 61 i Sør-Trøndelag og Hedmark reinbeiteområde. Ulveskadene utgjorde 0,7 % av det totale erstatningsomfanget for tamrein som ble drept av fredet rovvilt i Norge. Det er for reindriftsåret 2020/2021 påvist i alt 15 tamrein drept av ulv. Disse er fordelt med 13 i Engerdal kommune, en i Bindal og en i Lierne kommune.

Miljødirektoratet har ved vurderingen av behovet for uttak særlig vektlagt skadehistorikken og skadepotensialet, samt de føringer som er lagt ved etablering av et forvaltningsområde for ynglende ulv (ulvesonen) som skal sikre en differensiert forvaltning av ulv. Videre gjøres det vurderinger knyttet til bestandstall og felling av ulv siste år.

Erfaringer fra tidligere år tilsier en rask forflytning av unge utvandrende ulver i perioden fra siste del av april og inn i sommerhalvåret. Prinsippet om geografisk differensiering innebærer at beitenæring skal tilpasses rovvilt i de områder der rovvilt har prioritet, mens det i prioriterte beiteområder skal være lavere terskel for uttak av rovvilt. For å begrense skadeomfang på husdyr og/eller tamrein forvoldt av ulv vil uttak i en del tilfeller kunne være nødvendig.

Ut fra disse vurderingene og med tanke på rask iverksettelse, i de tilfeller når kriteriene for skadefelling vurderes oppfylt, vedtar Miljødirektoratet en kvote for betinget skadefelling av ulv som Statsforvalterne kan iverksette etter eget tiltak eller etter søknad jf. rovviltforskriften § 9 og innenfor gitt kvote og tidsrom. Miljødirektoratet vurderer at et uttak 5 individer utenfor ulvesonen, ikke vil sette ulvebestandens overlevelse i fare.

Klagerett

Aktører med rettslig klageinteresse kan klage på vedtaket, jf. forvaltningsloven kap. VI. Klagen bør begrunnes og gjøre rede for hvilke endringer som ønskes. Klagefristen er tre uker. Klagen sendes til Miljødirektoratet.

Hilsen
Miljødirektoratet

Dette dokumentet er elektronisk godkjent

Susanne Hanssen
fung. seksjonsleder

Kjell Vidar Seljevoll
seniorrådgiver

Kopi til:

Klima- og miljødepartementet	Postboks 8013 Dep	0030	OSLO
Landbruks- og matdepartementet	Postboks 8007 Dep	0030	OSLO
Roviltnemnda i region 1	Postboks 59	4001	STAVANGER
Roviltnemnda i region 2	Postboks 325	1502	MOSS
Roviltnemnda i region 3	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Roviltnemnda i region 4	Postboks 325	1502	MOSS
Roviltnemnda i region 5	Postboks 987	2604	LILLEHAMMER
Roviltnemnda i region 6	Postboks 2600	7734	STEINKJER
Roviltnemnda i region 7	Moloveien 10	8002	BODØ
Roviltnemnda i region 8	Postboks 6105	9291	TROMSØ
Landbruksdirektoratet	Postboks 1450 Vika	0116	OSLO
Mattilsynet	Postboks 383	2381	Brumunddal